

OPETTAJAN AMMATILLINEN KEHITTYMINEN NARRATIIVISEN OPPIMISEN JA OPETUKSEN AVULLA

Kajaanin Yliopistokeskus
Oulun yliopisto

Marja-Leena Vuorinen
Pentti Hakkarainen
Ildar Safarov
Toivo Peppanen

MERKITTÄVIMMÄT ONGELMAT

- suomalaiset oppilaat saavat huipputuloksia keskeisissä oppiaineissa kansainvälisissä PISA – tutkimuksissa, mutta samanaikaisesti erityisopetuksen tarpeessa olevien lasten määrä nousee nopeasti (2008 siirrettiin 8% eli 47 300 oppilasta; kasvu 1 200 oppilasta vuodessa)
- sosio-konstruktivistinen oppimiskäsitys ei toteudu, koska opetus tapahtuu ainesisältöjen vaatimusten mukaisesti
- suomalainen opettajankoulutus tähtää laaja-alaiseen opettajakompetenssiin, mutta didaktisten periaatteiden mukainen lineaarinen siirtymä oppiaineesta toiseen estää opettajaa olemasta todellinen toimintojen organisoija

LINEAARISESTA REFLEKTIIVISEEN LÄHESTYMISTAPAAN

- opetuksen tärkein tarkoitus on järjestää ja välittää merkityksiä; 'tarinamuotoisen opetuksen malli' (Egan)
- koulun alkaessa tiedonsiirto korvataan alkuperäisten, keskeisten käsitteiden reflektiivisellä tutkimisella (matemaattinen lukukäsite, kielen systeemi); oppimistoiminta (El'konin, Davydov)
- opettajan tärkein tehtävä on organisoida lasten keskinäinen vuorovaikutus ja kehittää heidän reflektiivisiä taitojaan (Zuckerman)

NARRATIIVISEN OPPIMISEN MALLI

- opetussuunnitelma rakennetaan tarinoiden logiikan mukaiseksi
- oppimisen ja kehityksen haasteet tehtävineen kiedotaan tarinan juoneen
- tehtävät ovat avoimia ja mahdollistavat yksilöllisiä oppimispolkuja; inklusiivinen oppimisympäristö
- opettaja käyttää narratiivisia työvälineitä tuodessaan tarinan lapsille
- roolien käyttö muuttaa lineaarisen prosessin narratiiviseksi prosessiksi, jolloin oppiminen muuttuu kohti ei-lineaarista oppimismallia
- opettajan tulee olla luova ja joustava, mutta samanaikaisesti myös analyttinen ja reflektiivinen

TUTKIMUSAINEISTO

- aineisto on 'Mielekäs oppiminen juonellisissa ympäristöissä' – tutkimushankkeesta (Suomen Akatemian rahoitus 2007 – 2009), joka toteutettiin Kajaanin normaalikoulussa luokka-asteilla 0-1 ja 1-2
- tiimi, joka koostui tutkimusjohtajasta, tutkijasta, luokanopettajasta, tutkimusapulaisesta ja opiskelijoista (max 8; luokanopettaja, varhaiskasvatus ja kielikylpy), suunnitteli ja valmisteli narratiivisen oppimisympäristön oppilaille (max 19)
- opiskelijat suorittivat toimimalla hankkeessa sisältö-, menetelmä- ja tutkimusopintoja sekä opetusharjoitteluja

TUTKIMUKSEN SISÄLTÖ

- äidinkielen kolme tasoa:
 - puhutun kielen mallittaminen ja analysoiminen
 - lukemaan ja kirjoittamaan oppiminen
 - kieli systeeminä
- vuorovaikutustaidot
- oppimisen reflektointi
- luovuus ja mielikuvitus
- minä - kehityksen haasteet

MONIKKOMAA NARRATIIVISENA OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ

Monikko; työntekijä
Monikkomaan autotehtaalla

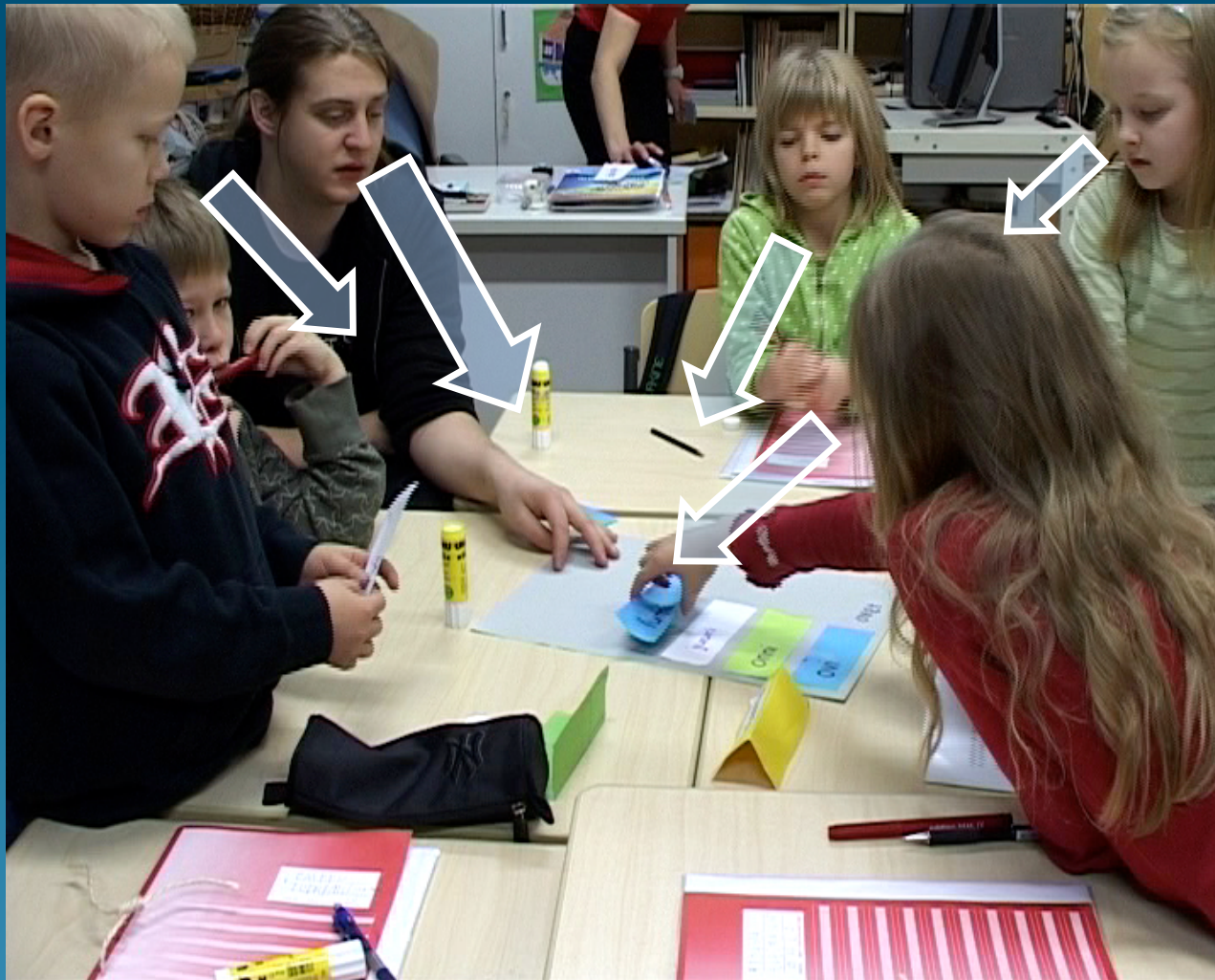

Yksikkö, työnjohtaja
Monikkomaan autotehtaalla

YHTEISEN MERKITYKSEN RAKENTUMINEN

TOIMINTA JA PIENRYHMÄN SUHTEET

EMOTIONAALINEN ONGELMANRATKAISUN 'LÄPIELÄMISKOKEMUS' ("PEREZHVIVANIE")

KUILU PERINTEISEN JA NARRATIIVISEN OPETTAJUUDEN STATUKSESSA

Narratiivinen opettaja-oppilas-
vuorovaikutus

Perinteinen opettaja-oppilas-
vuorovaikutus

OPETTAJAKOMPETENSSIT PERINTEISESSÄ JA NARRATIIVISESSA OPETUSVUOROVAIKUTUKSESSA

kriteeri	perinteinen opetusvuorovaikutus	narratiivinen opetusvuorovaikutus
keskustelumuoto	kyselemisen taidot	sokraattiset, dialogiset taidot
tarkkaavaisuuden suunta	tarkkaavaisuuden herättäminen	vastavuoroinen ymmärtäminen
toiminnan jakaminen	suorituksen kontrollointi	luovat aloitteet ja osallistuminen yhteiseen toimintaan
suhteiden tilanne	taidot käyttää symbolista valtaa	kumppanuustaidot
osallistumisen aste tuloksien saamiseen	ekspertin taidot	osallistumisen taidot yhteiseen toimintaan
vapauden aste oppimisessa	toimiminen ohjeiden mukaisesti	narratiivinen kompetenssi

YHTEYSTIEDOT

Kehittävän opetuksen ja oppimisen tutkimusyksikkö

<http://www.kajaaninyliopistokeskus oulu.fi/tutkimuskonsortio/developunit.htm>

E-mail: [etunimi.sukunimi\(at\)oulu.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)oulu.fi)